

MWONGOZO WA USAHHISHAJI
MTIHANI WA UTIMILIFU KIDATO CHA NNE MKOA WA TANGA
ELIMU YA DINI YA KIISLAMU MEI -2024

SEHEMU A: (Alama 16)

1.

(i)	(ii)	(iii)	(iv)	(v)	(vi)	(vii)	(viii)	(ix)	(x)
D	B	C	D	A	A	D	E	C	D

Nukta (10) @ 01 = 10

2.

(i)	(ii)	(iii)	(iv)	(v)	(vi)
C	D	F	B	H	A

Nukta (6) @ 01 = 06

SEHEMU B: (Alama 54)

3. Harakati za kupambana na utumwa

- Kueneza mafunzo kuwa wanadamu woete ni sawa na wote ni watumwa mbele ya Allah S.W.
- Kujenga uhusiano wa udugu na upendo baina ya watu bila kujali hadhi , cheo au nafasi, rangi ama taifa na kadhalika
- Kusisitiza kuhusu ubora wa mtu unatokana na Ucha -Mungu wake na pia mtumwa au mtu huru anastahiki kuwa kiongozi na kutiwa.
- Utumwa ilikuwa ni jambo la kupita na sio taasisi ya kudumu inayojenga matabaka katika jamii.
- Kuweka mikakati ya kulinda haki, utu na hadhi ya watumwa kwa kuwafanyia wema na ihsani kama binaadamu wengine
- Kuwakomboa na kuwapa uhuru watumwa, kwa mfano kupitia zakat na sadaka ama kafara za kutubia makosa mazito

Nukta (6) @ 1 ½ = 09

4. Hoja za kutohitajika mtume mwingine baada ya Muhammad (s.a.w).

- Mafundisho ya Uislamu (Qura'n) yameepukana na upotofu na uharibifu wowote tangu wakati wa Mtume (s.a.w) hadi siku ya qiyama

- Mtume Muhammad s.a.w ameletwa kwa walimwengu wote wa zama zote zilizobaki mpaka kusimama kwa maisha ya ulimwengu.
- Ujumbe wa Qura'n (Uislamu) umekamilika na kukidhi mahitaji yote ya mwanadamu ya kibinafsi na kijamii. Ujumbe wake unaenda sambamba na umbile la mwanaadamu wazama zote zilizobakia
- Mafundisho ya mtume na wmenendo wake yamehifadhiwa katiaka Hadithi sahihi.

Nukta (3) @ 03 = 09

5. Mazingatio kutokana na Vita vya Uhud 3AH

- Uongozi bora wa kidemokrasia, Mtume(s.a.w) alipochukuwa rai za wafuasi wake kuhusu wapi vita vikapganwe.
- Kutumia vipaji na maarifa alivyotupa Mwenyezi Mungu inavyostahiki katika kupambana na changamoto mbalimbali, mbinu mbalimbali za kivita.
- Ushindi aliotuahidi Allah s.w. waislamu , unaambatana na utii na unyenyekevu mbele ya Allah (s.w). na Mtume wake.
- Tusifumbie macho makosa ya wachache miongoni mwetu kwani yanaweza kutugharimu jamii nzima.
- Tunatakiwa tuwe wepesi kurudi kwa Allah (s.w) kutaka msamaha baada ya kugundua makosa yetu. Hata tusipogundua kama tumekosa

Nukta (3) @ 03 = 09

6. Hatua wanazopaswa kuchukuwa wanandoa katika kutatua migogoro ya ndoa kabla ya talaka.

- Mume kumpa nasaha mke wake. Anaweza kumkumbusha lengo la ndoa kiislamu, kumkumbusha wanawake wema waliotangulia.
- Mume kumtenga mke wake katika malazi kwa kipindi kisichozidi miezi minne, kwa mwanamke anayetambua dini yake.
- Kumuonya kivitendo (kumpiga) kwa namna ambayo haitoleta madhara, kwa kuangalia mazingira.

Nukta (3) @ 03 = 09

7. Madhara ya kupanga uzazi kwa kufata sera za kimagharibi.

- Uhaba (uchache) wa nguvu kazi watu, wafanya kazi wachache katika sekta za uzalishaji mli na huduma za kijamii.
- Kuporomoka kwa maadili, wanawake watakapopungukiwa na majukumu ya malezi ni sababu moja wapo ya kuwapa uhuru na nafasi ya kufanya uasharati.
- Athari za kiafya, mingoni mwa njia zinazotumika kupanga uzazi sio salama kiafya.

- Kuchochea maasi, jambo la kuwatengenezea uhuru wanawake kwa kutaka kupunguziwa kuzaa ili wajichanganye katika harakati mbali mbali na wanaume ni kuchochea zinaa katika jamii, na hivo kutia ugumu harakati za kupambana na uovu huu wa zinaa na magojwa yake.

Nukta (3) @ 03 = 09

8. Hoja zinazothibitisha kuwa sheria za Allah (s.w) ndizo zenye uwezo wa kusimamisha haki na uadilifu katika jamii.

- Allah (s.w) ni mjuzi juu ya kila kitu. Allah (s.w) ni mjuzi wa kila kitu vilivo vya wazi yaani vinavyoonekana na vilivofichikan, vya tangu na vya sasa na vijavyo hivyo sheria zake zinazingatia wanaadamu wote hata viumbe vingine.
- Allah (s.w) ndiye aliye muumba mwanaadamu na kwa lengo maalum, hivyo sheria zake zinalenga kumuwezesha kufikia lengo la kuumbwa kwake kwa wepesi na kwa ufanisi.
- Sheria za Allah (s.w) alizomuwekea mwanaadamu zinakwenda sambamba na sheria za maumbile yote kwani mtunzi wake ni Allah (s.w) hivyo sheria zake zitaiongoza jamii kwa uadilifu na kuleta furaha na amani ya kweli.
- Allah (s.w) hana sifa za kibinaadamu za ubinafsi na choyo, hivyo sheria zake haziwezi kuwa za unyonyaji na ukandamizaji ama kuwadhulumu wengine

Nukta (3) @ 3 = 9

SEHEMU C (Alama 30)

9. Funga inavyomuandaa Muislamu kufikia daraja ya uchamungu.

- Funga humzidishia mfungaji imani na uadilifu.
- Funga humzidishia mfungaji nidhamu na utii kwa Mwenyezi Mungu.
- Funga humpa mazoezi ya kudhibiti matashi ya nafsi na mwili mwenye kufunga.
- Funga humpa mfungaji mazoezi ya kuilea nafsi yake kuweza kuwahurumia wanaadamu wenzake.
- Funga humpa mfungaji hisia za kuungana na Waislamu wenzake kama ummah mmoja.
- Funga humsaidia mja kuimarisha afya yake.

Ajibu kwa nukta nne @ 3 = 12

Utangulizi Alama 02

Hitimisho Alama 01

Jumla Alama 15.

10. Mafunzo yatokanayo na tukio la kuteremshiwa Mtume (s.a.w) Qur'an

kwa mara ya kwanza.

- Kusoma au kutafuta elimu ndio amri ya kwanza kutoka kwa Mola wetu mlezi. Kabla Mtume (s.a.w) hajapewa amri ya kusimamisha swala, kutoa zakat, kufunga Ramdhani n.k alitanguliziwa amri ya kusoma.
- Qur'an ni kitabu cha Allah (s.w) pasipo na shaka. Qur'an ni ufunuo kutoka kwa Allah (s.w) kupitia kwa Malaika Jibril (a.s) na sio maneno ya Mtume (s.a.w) wala binaadamu yeyote.
- Kutafuta elimu sio jambo jepesi bali ni jambo gumu linalohitaji subira na kupambana bila kukata taama.
- Tuna jifunza pia kuwa chanzo cha fani zote za elimu ni Allah (s.w). Allah (s.w) ndiye aliyemfunza mwanaadamu elimu zote kwa nja ya kalamu na Il-hamu.
- Kiongozi wa jamii ya Kiislamu anatakiwa awe mwenye elimu ili aweze kujiongoza na kuwaongoza anaowaongoza kwenye njia sahihi na ili iwasaidie kutatua changamoto mbalimbali zinazo ikabili jamii.
- Utukufu wa mwezi wa Ramadhani unatokana na Qur'an kuanza kushuka mwezi huo, hivyo Waislamu tunatakiwa kuzidisha kusoma Qur'an ndani ya mwezi huo.

Ajibu nukta (4) @ 03 = 12

Utangulizi Alama 02

Hitimisho Alama 01

Jumla Alama 15

11. Sifa nne za kipekee zinazovibeba vitabu vya sahihi sita

- Muungano wa wapokezi na wasimulizi (sanad) waandishi. Waandishi wa vitabu hivi walikuwa imara sana katika kufatilia na kuhakikisha ukamilifu na msululu mzuri wa wapokeaji.
- Historia ya wasimulizi. Waandishi hawa walikuwa makini pia kufatilia historia za wasimumizi wa Hadith zao na wakajiridhisha kutokana na Historia zao nzuri.
- Uwezo wa udhibiti (kumbukumbu). Waandishi hawa walijizatiti pia kufatilia wasimulizi wa hadithi zao kuwa ni wenye uwezo mkubwa wa ki akili na kumbukumbu nzuri.
- Ucha mungu wa wasimulizi. Waandishi hawa walienda mbali zaidi kujiridhisha viwango vya Ucha- mungu wa wasimulizi wa Wadith zao.
- Tabia njema. Zaidi ya hapo wanazuoni hawa walitaka kujiridhisha pia kuhusiana na tabia za wasimulizi wa Hadith zao na wakajiridhisha kuwa wasimulizi hawa walikuwa natabia njema zinazo kubalika.

Nukta nne @ 03 = 12

Utangulizi Alama 02

Hitimisho Alama 01

Jumla Alama 15